

Per Danielsson Hästbackas tragiska livsslut

Den kände slaktforskaren Gösta Näse, har funnit ett rättsprotokoll av den 18 augusti 1653, där Per Danielssons död framgår oeh var som orsakat den framgår:

"Anno 1653 den 18 augusti, Laga Härads Sommaring med allmogen av Kronoby oeh Kelfwiå socknar. Framkallades Per Michelsson i Äminnet vilken var så kommen i tal eller rykte att hava så slagit Per Danielsson i Hästbaeken, att han därefter 8 veekors tid är död bliven oeh ty hörandes av vad skäl.

Då framsteg den avlidnas son Daniel Persson oeh inlade i Rätten Herr Elias Markusson Hamnius (Militärpräst under 30-åriga kriget) bevis, daterat 1653 den 14 juni, lydande att han efter prepositi eller pastoris begäran hade besökt ovanbemälte Per Danielsson i hans sjukdom, som då bekänt att han var slagen av Per Miehelsson oeh hans moder Gertrudh Pdersdotter så han måste vila. Vid beviset.

Den som rätte målsman är (Daniel Persson) frågades om han stadigt oeh fast står däruppå oeh erkänner Per Miehelsson vara sin faders dödsförvållare oeh bane man; vartill han svarade sig intet annat kunna göra därtill utan håller sig därvid till det hans fader uppå sitt yttersta för själäsörjare bekänt har vilken honom 3 resor före hans död med Herrens nattvard besökt har.

Trätan är sig förorsakad, som Nils Mattsson bekände, utav kneektlegan nämligen att den avlifne Per Danielsson har aceorderat med dråparens Per Michelssons moder om hennes son Erich Michelsson skulle gå ut för honom uti kneekttjänsten oeh dem ovetande satt uti rullan etc.

Hans Olsson ifrån Påras by oeh Kronoby soeken bekände efter avlagd ed, att perlementet har så sig tilldragit att enär han hade varit vid Äminnet att draga därsammanstädes upp sitt timmer, oeh enär som Per Michelsson oeh hans moder hava kommit dit, har den avlidne varit där i vägen, då modern sagt till honom: "Du din falska hund, skall du så få andras barn med loekande - och därmed slagit honom 3 gånger med en spansk Röö emellan axlarna oeh den avlidna lupit ett stycke undan, modern lupit efter, doek hade Per Miehelsson först slagit; men baneman stod stilla. Sedan hava de vidare gått uppföre oeh hemåt.

Medan den döde hemkom, sade hans son att han sig högeligen beklagat over det hugg som han fått har, dock gått 4 mil sedan han huggen undfick. Den avlidne har varit kall om sina 58 år, lagt sig strax på sängen oeh 14 dagar därefter råkat uti en häftig mjältsjuka oeh skulvit var dag oeh stundom varannan, endels två gånger om dagen.

Brita Jonsdotter, H. Mårtens piga, bekände efter avlagd ed, att hon en söndag, nar hon kom hem ifrån kyrkan har han (PD) kommit till H. Mårtens (Herr Mårten Teiterus, kapellan i Kronoby) gård oeh lyftit sin fot på spiselhällen oeh klagat sig att han frusit, då han tagit grytan av elden på det han desto bättre kunde värma sig oeh hon sagt till honom: Varför taga I ingen häst, som I kunnen rida med, då han svarat, jag tål intet rida, jag har en sår kropp. Än vittnades att den döde hade sagt på sin sotesäng; Jag tillgiver alla människor oeh skjuter saken till överhetens dijudieation.

Per Michelsson, den som beskylles, är tillförene för någon misgärning intet beskylld, varken lagförd eller lagvunnen; hade oeh eljest ett ärligt pass av krigsrätten, har oeh alltid varit på fria fötter men dagen tillförene förrän tinget hölls av befallningsmannen gripen, dock alltid varit hemma, rest av oeh an. Den avlidnes son står ej heller därpå att hans fulle baneman skulle vara, efter annan sjukdom slog därtill, condenerar oeh tillgiver honom sägande sig intet fullkomligen kunna den som beskylles veta eller betyda honom vara sin faders dödsförvållare. Detta allt hemställdes till de 12 i nämnden, vilka svuro var sinn laston, att de trodde honom fria: Dock skall Per böta för 2 slag 6 daler oeh käringar i lika måtto 6 daler för 2 slag efter der 13 Cap.: i Sår med Wilja:'

Om man kan tyda domslutet rätt, ansåg rätten att det inte var fullt bevisat, att Per Michelsson oeh hans moder Gertrud var skyldiga till PD:s död, oaktat att vittnesmålen talade för att så var fallet.

Enligt rotelengden för år 1635 (8 år tidigare) ar det anteeknat att Peer Danielsson Hästbacka blef uthskrifwin till Knecht år 1629 oeh leigde för sikh Anders Ehrsson som var född i G. Carlebij marrcken.

Har stämmer ej tingsprotokollet med anteekningen i rotelängden enär det enligt detta skulle varit Erich Michelsson oeh inte Anders Ehrsson. Troligen är tingsprotokollet det rätta.

(Helge Smedjebacka i "Hästbackaby från 1500-tal till nutid")